Oikeusministeriö NEUVOSTORAPORTTI OM2016-00166

LAVO Aittoniemi Eeva(OM) 10.06.2016

Asia
OSA-neuvosto 9.-10.6.2016/Oikeusasiat

Kokous
09.06.2016 - 10.06.2016

Neuvosto hyväksyi poliittiset suuntaviivat, joiden pohjalta jatketaan digitaalisen sisällön toimittamista koskevan direktiivin valmistelua. Osa jäsenvaltioista tavoittelee täysharmonisoivaa direktiiviä, osa korostaa, ettei harmonisointi saa tarkoittaa kuluttajansuojan tason laskua.

Pj totesi, että EP on antanut suostumuksensa tiiviimmälle yhteistyölle, pyysi neuvostoa vahvistamaan yleisnäkemyksen täytäntöönpanoasetuksista ja rohkaisi myös muita jäsenvaltioita liittymään tiiviimpään yhteistyöhön.

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen tiiviimmän yhteistyön käynnistämisestä kv. parisuhteiden varallisuuskysymyksissä ja totesi myös EP:n antaneen suostumuksen yhteistyön käynnistämiselle. Viro totesi liittyvänsä yhteistyöhön mukaan, jolloin osallistuvia jäsenvaltioita tulee olemaan 19.

KOM haluaa EU:n taloudellisten etujen suojaamiseen tähtäävän paketin valmiiksi tämän vuoden aikana. Euroopan syyttäjänviraston perustamisasetuksen tietyt artiklat saivat laajaa tukea, vaikka työtä jatketaan näidenkin osalta. FI ja SE jättivät neuvoston pöytäkirjaan lausuman asiakirjajulkisuuden turvaamiseksi kaikessa EPPO:n toiminnassa. Unionipetosdirektiivin osalta pattitilanne ei ratkennut tässäkään kokouksessa, vaan kysymys ALV-petosten sisällyttämisestä direktiivin soveltamisalaan jäi edelleen avoimeksi. KOM lähestyy asiassa myös valtiovarainministereitä.

Rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevan järjestelmän uudistamista jatketaan neuvostossa keskitetyn ratkaisun pohjalta, vaikka Suomi ja tietyt muut maat pitivät linjausta ennenaikaisena eivätkä sitoutuneet keskitettyä ratkaisua koskevaan linjaukseen. Lähes kaikki korostivat, että avoinna on vielä merkittäviä seikkoja, joista tulee vielä huolellisesti keskustella asiantuntijatasolla, erityisesti kun kyse on sormenjälkien keräämisen laajuudesta ja automatisoinnista tai tietosuojasäännöksistä.

Tulevan PJ-maa Slovakian prioriteetteina terrorismin vastainen taistelu, EU:n taloudellisten etujen suojaaminen, sisämarkkinoiden ja EU/perheoikeuden kehittäminen, EU-sääntelyn täytäntöönpano (ml E-justice) ja tietoverkkorikollisuuden torjuminen.

A. TORSTAI 9. KESÄKUUTA 2016 (klo 10.00)

OIKEUS

1. Esityslistaehdotuksen hyväksyminen

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

– A-kohtien luettelon hyväksyminen.

2. Digitaalistrategia

– **Digitaalisen sisällön toimittaminen:** Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tietyistä digitaalisen sisällön toimittamista koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista **(ensimmäinen käsittely)**
  = Periaatekeskustelu
  (9768/16 JUSTCIV 160 CONSOM 137 DIGIT 67 AUDIO 76 CODEC 809)

Pj totesi antaneensa hankkeelle korkean prioriteetin. Ehdotus on varsin tekninen, ja se liittyy useisiin muihin asioihin. On selvää, että lisäkeskustelua tarvitaan useista yksityiskohdista. Kiitti hyvästä ilmapiiristä työryhmässä. Keskeiset lisäkeskustelua vaativat kysymykset on nyt paikannettu ja esitetty asiakirjassaan. Toivoi valtuuskuntien tänään hyväksyvän perusperiaatteet ja poliittiset suuntaviivat jatkokäsittelylle.

KOM kiitti pj:n sitoutumisesta asian eteenpäin viemiseen ja muistutti hankkeen olevan osa digitaalista sisämarkkinastrategiaa. Kiitti myös jäsenvaltioita rakentavasta osallistumisesta työhön. Myönsi, että "joistakin kysymyksistä" on vielä keskusteltava, oli yleisesti myönteinen asian etenemisen suhteen. Korosti, että verkkokauppaehdotuksen täytyy myös tästä eteenpäin edetä, sillä ilman sitä digitaalisia sisämarkkinoita ei voida edistää. Pyysi asian käsittelemistä prioriteettikysymyksenä ja totesi kuluttajansuojakysymysten olevan myös käynnissä olevassa REFITissä prioriteettina.

Parikymmentä jäsenvaltiota käytti puheenvuoron, ja keskustelussa PJ:n asiakirja hyväksyttiin laajasti jatkotyön pohjaksi, vaikka monet toivat esiin seikkoja, joihin on vielä jatkotyössä palattava.

Monet maat kommentoivat kysymystä harmonisoinnin tasosta (täysharmonisointi vs. minimiharmonisointi). Täysharmonisointia korostivat erityisesti LUX, IT, CZ, HU, BG, CY, MT, osin myös RO ja HR; mahdollisimman pitkälle menevän / kohdennetun täysharmonisoinnin puolesta puhuivat EE, LT ja LV. Myös PL totesi, että täysharmonisaatio on hyväksyttävä tavoite, mutta samalla se muistutti, että kuluttajansuojan tasoon on kiinnitettävä huomiota, koska se voi olla kansallisesti ehdotettua korkeampi. Ylipäätänsä kansallinen sääntely olisi voitava säilyttää, kun se tarjoaa korkeampaa kuluttajansuojaa ja harmonisaation tasosta voidaan päättää vasta, kun direktiivin sisältö on selvillä (=HR). ES totesi, että on pyrittävä mahdollisimman pitkälle menevään harmonisaatioon, mutta otettava kuluttajansuoja huomioon.

FR korosti sille tärkeinä seikkoina ehdotuksen laajaa soveltamisalaa sekä sitä, että sääntely ei saa heikentää kuluttajansuojan tasoa (=HU, AT, PL). LUX puolestaan painotti, ettei ehdotus heikentäisi kuluttajansuojaa, vaan harmonisaatio on edellytys kuluttajien luottamuksen vahvistamiselle (=BG).

FI/Ministeri Lindsröm totesi, että PJ:n laatimat perusperiaatteet ja suuntaviivat muodostavat tasapainoisen pohjan, jolta digitaalista sisältöä koskevan direktiivin valmistelua voidaan jatkaa. FI tuki erityisesti pj:n linjausta liittyen ehdotettuun harmonisointitasoon.

Monet korostivat tarvetta turvata yhdenmukaisuus verkkokauppaa koskevan direktiiviehdotuksen kanssa (IT, FR, PL, EE, RO, ES). Näin myös FI, joka muistutti, että kuluttajille tarjotaan usein tuotepaketteja, joissa myydään samalla kertaa tavaroita, digitaalista sisältöä ja muita palveluja. Tästä syystä säännösten vaivaton soveltaminen edellyttää, että digitaalisen sisällön toimittamista ja tavaran kauppaa koskevat säännökset ovat mahdollisimman samankaltaiset. Eroja tulee tehdä vain painavista syistä.

Muina seikkoina, joita on vielä tarkasteltava mainittiin keskustelussa seuraavia:

- oikeussuojakeinojen hierarkia (PT, CZ, PL, LT)
- ehdotuksen suhde tietosuoja-asetukseen: vastasuorituskysymys, teknologianeutraalius, kuluttajan tietoisuus henkilötietojensa taloudellisesta arvosta (IT, FR, SL, PL, EE, AT, ES)
- väliportaan vastuu ("intermediate"), sopimuksen yksipuolinen muuttaminen, ja pitkäaikaisten sopimusten päättäminen
- kriteerit sopimuksenmukaisuudesta (SL, BG)
- virhevastuuajan määritteleminen (AT, tulisi olla sama kuin verkkokauppaehdotuksessa)
- sopimuksen yksipuolinen muuttaminen (AT, ei hyväksy)
- vahingonkorvaussäännös (FR: ei tule rajat vain taloudellisiin vahinkoihin; AT: tulee jättää kansalliselle tasolle)
- digitaalisen sisällön käsite (FI, RO)
- oikeussuojakeinojen joustavuus (RO)

Pj päätti keskustelun todeten, että poliittiset suuntaviivat saivat valtuuskuntien tuen ja suuntaviivat ovat näin tulleet hyväksytyiksi jatkotyön pohjaksi.

3. Aviovarallisuussuhteet ja rekisteröidyt parisuhteet

a) Ehdotus neuvoston asetukseksi tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa

b) Ehdotus neuvoston asetukseksi tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusoikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa

= Poliittinen yhteisymmärrys
(9770/16 JUSTCIV 161, 8115/16 JUSTCIV 70 + COR 1 (cs), 8118/16 JUSTCIV 71+ COR 1 (cs))

Pj totesi, että EP on antanut suostumuksensa tiiviimmälle yhteistyölle, pyysi neuvostoa vahvistamaan yleisnäkemyksen täytäntöönpanoasetuksista ja rohkaisi myös muita jäsenvaltioita liittymään tiiviimpään yhteistyöhön.

KOM kiitti puheenjohtajaa asian priorisoimisesta ja jäsenvaltioita yhteistyöstä asiassa. KOM muistutti, että kansainvälisiä pareja asuu EU:ssa 16 miljoonaa ja totesi, että asetukset auttavat heitä avioero- ja kuolemantapaustilanteissa; tähän asti muutoin varsin kattavassa EU/perheoikeusääntelyssä on ollut tältä osin aukko. 18 jäsenvaltiota on osallistumassa yhteistyöhön ja komissio kutsuu myös muita maita liittymään mukaan.

PL totesi, ettei se aio liittyä tiiviimpään yhteistyöhön, mutta se ei halua estää muita tekemästä näin, kantansa asiaan on hyvin tunnettu. Viittasi 12.5.2016 UANin pöytäkirjaan liitettyyn lausumaansa ja katsoi, että kv yhteistyön jatkumiseen ennallaan niiden osalta, jotka eivät osallistu, olisi selvennettävä, Rooma III-asetuksen tapaan. PJ totesi kirjaavansa PL huolen.

LUX totesi tukevansa asetusehdotuksia täysin ja ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että ehdotukset säilyivät pakettina. LUX myös kiitti yhteistyön ulkopuolelle jääviä rakentavasta suhtautumisesta (=SL).

EE ilmoitti, että se aikoo osallistua tiiviimpään yhteistyöhön. (=19. jäsenvaltio).

Pj totesi neuvoston vahvistaneen yleisnäkemyksen asialistalle merkittyjen asiakirjojen mukaisesti ja ottavan huomioon, että ne hyväksytään lopullisesti, kun EP on ilmaissut kantansa asiaan.

4. Euroopan syyttäjänvirasto: Ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan syyttäjänviraston perustamisesta
= Osittainen yleisnäkemys
(9799/16 EPPO 15 EUROJUST 72 CATS 44 FIN 341 COPEN 188 GAF 32 CSC 169)

PJ esitteli asiakirjan ja muistutti, että sille tavoitellaan neuvostossa laajaa tukea osittaisen yleisnäkemyksen hyväksymisen sijaan.

KOM katsoi, että teksti on hyvä pohja jatkolle, mutta kaipaa vielä tiettyä tasapainotusta. Ensinnäkin mainitsi asianhallintajärjestelmän, jossa tulisi varmistaa, että ei ole poikkeuksia siitä, että koko juttukansio on EPPO:n käytössä. Tulee olla vain yksi juttukansio, joka kuuluu EPPO:lle. EPPO:lla tulee olla myös pääsy juttuun, ja tätä koskevat säännöt tulee säännellä eurooppalaisella tasolla, ei kansallisten lakien mukaisesti. Tietosuojasäännöksistä KOM katsoi, että tekstissä on nyt ehdotettu täyttä omaa tietosuojasäännöstöä EPPO:n osalta. Tämä ei ole perusteltua eikä ota huomioon uudistettua EU:n tietosuojalainsäädäntöä. Tulisi mieluummin viitata EU:n yhteiseen tietosuojasäännöstöön. Teksti tulee mukauttaa siihen jatkossa, kun EU-virastoja koskeva tietosuoja-asetus uudistetaan. Syytemenettelyn (artikla 34) osalta KOM lausui, että tämä ratkaisu voi johtaa erilaisiin prosessien päättämisiin sen mukaan, mikä kansallinen laki soveltuu. Tulisi olla yhteinen eurooppalainen politiikka eikä jäsenvaltioiden erilaisista kansallisista säännöksistä riippuva. Operatiivisista kustannuksista lausui, että nyt ehdotettu poikkeussäännös tutkintakulujen korvattavuudesta on käytännössä hankala toteuttaa. Tulisi olla selvät säännöt, joiden tulisi olla asetuksessa itsessään (=PT).

SE viittasi heidän ja Suomen yhteiseen lausumaan artiklasta 65 ja katsoi, että avoimuusasetuksen tulisi soveltua kaikkiin EPPO:n asiakirjoihin. Korosti ylipäätään, että lopullista päätöstä näistäkään artikloista ei voida vielä tehdä. Muista maista SE/FI julistukseen viittasi vain AT; joka totesi, ettei sillä ole ongelmaa julistuksen suhteen.

PJ:n ehdotukselle antoi yleistä tukea DE, RO, HR, LV, BG, MT, AT (jolla kuitenkin vielä myös varaumia), ES (mutta ei poistanut varaumaansa). Näin myös FR, joka kuitenkin halusi vielä miettiä EPPO:n työkieltä, koska se ei voi olla jokin yksi kieli, joka ei välttämättä edes ole kenenkään osallistuvan valtion kieli. Myös LUX oli valmis hyväksymään kompromissin, mutta korosti, että pidemmälle ei pidä mennä, ja piti vielä voimassa varaumansa artiklassa 57 (suhde Eurojustiin) ja artiklassa 63 (käännösjärjestelyt). Myös IT oli kompromissihengessä valmis hyväksymään nyt ehdotetun tekstin, vaikka olisikin toivonut kunnianhimoisempaa mallia syyteneuvotteluartiklassa (34). IT kuitenkin muistutti yleisestä varaumastaan koko asetukseen.

Jotkut maat katsoivat, että toisin kuin PJ ehdottaa, Euroopan tietosuojaviranomaisen (EDPS) ei tulisi olla tietosuojasäännöksiä valvova viranomainen, vaan valvomaan tarvitaan ulkopuolinen, itsenäinen ja riippumaton taho (PT, BE, SL, HU) Myös DE totesi sillä olevan vielä huolia tietosuojaregiimin osalta. BE totesi, että ehdotettu säännös henkilötiedon siirtäminen kolmansiin on ristiriidassa sähköistä todistusaineistoa koskevan keskustelun kanssa (vaikka säännös vastaakin tietosuojadirektiivin säännöstä).

PT korosti vielä sitä, että yksinkertaistetun syytemenettelyn käytön osalta tulisi olla yhteiset kriteerit (PT). Myös LT totesi sillä vielä olevan huolia artiklan 34 osalta, vaikka yleisesti onkin tyytyväinen kompromisseihin.

PL ei hyväksynyt PJ:n ehdotusta vaan katsoi, että kysymykseen operatiivisista kustannuksista ei vielä ole löydetty ratkaisua. Lisäksi vielä pitää miettiä valtuutetun syyttäjän (EDP) statusta (=LT, AT, HU).

EL jätti kantansa auki toteamalla, ettei se halua viitata mihinkään yksittäisiin säännöksiin, koska piti selvänä, että vielä tarvitaan lisätyötä (=CZ). CY katsoi, että teksti on erinomainen pohja jatkotyölle. Tulee kuitenkin vielä selventää sääntöjä tutkintakulujen jakautumisesta (=HU). Lisäksi tulee vielä selventää, kuka maksaa perustamiskulut ja esimerkiksi asianhallintajärjestelmän perustamisesta aiheutuvat kulut.

Keskustelussa FR ja LUX totesivat nimenomaisesti, että asetus tulee saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Myös DE totesi, että tähän on hyvät mahdollisuudet.

PJ-maa muistutti lopuksi, että Alankomaiden kansallinen kanta asetusehdotukseen on edelleen hyvin kriittinen. Mitään ei ole lopullisesti päätetty, ennen kuin kaikki on päätetty. PJ-maana katsoi, että esitetyistä varaumista huolimatta voidaan tiivistää, että tekstille on laaja käsitteellinen tuki.

5. **PIF**: Ehdotus direktiiviksi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin **(ensimmäinen käsittely)**
= Tilannekatsaus / Periaatekeskustelu
(9804/16 DROIPEN 103 JAI 520 GAF 33 FIN 344 CADREFIN 27 CODEC 815)

PJ kertasi direktiivin valmistelutilanteen ja muistutti EP:n tiukasta kannasta ALV-petosten sisällyttämisen puolesta. Korosti, että ehdotetut tekstit olisivat vain pohja jatkotyölle neuvoston työryhmässä.

KOM vahvisti, että EP:lla on hyvin vahva kanta ALV-petosten sisällyttämiselle. Katsoi, että vaikka tuleekin keskittyä vain vakaviin ALV-petoksiin, ei tulisi rajoittua vain rajat ylittäviin tapauksiin. Tällä elementillä voi olla vaikutusta siihen, olisiko EPPO:lla toimivaltaa näihin rikoksiin, mutta tämä on eri kysymys. Toiseksi KOM ei pitänyt hyvänä ehdotettua miljoonan euron kynnysarvoa. Katsoi, että ALV-petosten kynnysarvon tulisi olla linjassa muun direktiivin kanssa, viittasi siellä käytettyyn 100 000 euron kynnysarvoon. Katsoi, että tämä direktiivi tulisi saada valmiiksi ja että pian pitäisi palata keskustelemaan myös EP:n kanssa (=LUX). KOM on päättäväinen sen osalta, että koko unionin taloudellisten etujen suojaamiseen tähtäävä säädöspaketti (EPPO, PIF, EUROJUST) viedään päätökseen tämän vuoden aikana.

Jäsenvaltioista IT, FR, ES ja EL tukivat ALV-petosten sisällyttämistä (ainakin jollakin tavalla) direktiivin soveltamisalaan. Myös LUX totesi, ettei EP:n kanssa ole enää mahdollista keskustella ALV-petosten poisjättämisestä kokonaan. LT totesi voivansa hyväksyä ALV-petosten sisällyttämisen.

EE ja BG antoivat tukensa PJ:n ehdotukselle jatkaa työskentelyä kompromissin löytämiseksi. Myös SE oli valmis etenemään PJ:n ehdottamalla tavalla, mutta ehdotetut tekstimuotoilut eivät vielä ole hyväksyttävä kompromissi ja jatkotyötä tarvitaan.

ALV-petosten sisällyttämiseen direktiivin soveltamisalaan suhtautuivat torjuvasti tai varauksellisesti DE, AT, HU, PL, CZ, IE tai vähintäänkin varauksellisesti SL, AT, HR, UK, MT, PT, RO, CY. Näistä DE muistutti, että neuvosto on tehnyt aikaisemmin huomattavia kompromisseja perustuen siihen, että ALV-petokset jäisivät pois. Kokonaiskompromissi pitää avata, jos ALV-kysymys avataan (CZ, SL). Ainakin artikloissa 3(1), 4(1), 4(3), 4(5) ja 7(3):ssa kynnysarvon osalta on siten Saksan mielestä vielä tarvetta kompromissin harkitsemiselle uudelleen. CZ kertoi, että Taricco-tuomion jälkeen he ovat olleet valmiita harkitsemaan ALV-petosten sisällyttämistä, mutta tiettyjä vaikeuksia on tullut esiin. ALV on kansallinen tulonlähde ja sitä koskevat petokset eivät juuri vaikuta EU:n budjettiin. Lisäksi ALV-petoksen määritelmä tulee olemaan vaikea muotoilla. ALV-petokset ovat rikoksia kaikkialla jäsenvaltioissa. Ne bis in idem tulee olemaan vaikea huomioida. Siksi katsoi, että ALV-petosten sisällyttäminen ei olisi suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteiden mukaista. UK totesi, että sille ei toistaiseksi ole selvinnyt, miksi ALV-petokset pitäisi sisällyttää soveltamisalaan ja mikä tämän merkitys käytännössä olisi. Työtä tulee jatkaa ja selvittää, mitä lisäarvoa sisällyttämisestä voitaisiin saada. PT pohti, voitaisiinko kompromissina miettiä muita mahdollisuuksia, esim. karusellipetoksia, rajat ylittäviä rikoksia jne.

Varauksellisesti suhtautuvista maista osa korosti kuitenkin myös kompromissivalmiutta.

KOM korosti lopuksi olevansa samaa mieltä EP:n kanssa, eikä komissio voi kuvitella tilannetta, jossa EPPO:a ei käytettäisi vakavien rajat ylittävien karusellipetosten tutkinnassa ja syyttämisessä. Katsoi, että työtä pitää jatkaa ja vakuuttaa vielä epäilevät siitä, miksi ALV-petosten sisällyttäminen on tärkeää. KOM tulee lähestymään asiassa myös valtiovarainministereitä.

PJ totesi ottavansa esitetyt kommentit huomioon. Asiasta ei saavutettu yhteisymmärrystä Alankomaiden pj-kaudella.

6. **Eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS):** Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston puitepäätöksen 2009/315/YOS muuttamisesta kolmansien maiden kansalaisia koskevan tietojenvaihdon ja eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) osalta sekä neuvoston päätöksen 2009/316/YOS korvaamisesta **(ensimmäinen käsittely)**
   = Tilannekatsaus / Periaatekeskustelu
   (9798/16 COPEN 187 EJUSTICE 118 JURINFO 37 DAPIX 93 CODEC 812)

PJ kertasi rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevan järjestelmän uudistamiseen tähtäävän työn valmistelutilanteen. Komissio antoi direktiiviehdotuksen tammikuussa ja PJ:n mukaan ministerit antoivat ehdotukselle tukensa jo tammikuun epävirallisessa neuvostossa, ml. sormenjälkien sisällyttäminen.

KOM korosti ehdotuksen tärkeyttä ja etenemistä asiassa. Komissiolle on tärkeää, että mahdollisimman nopeasti saadaan valmiiksi tehokas järjestelmä, joka kunnioittaa tietosuojasäännöksiä ja perusoikeuksia.

UK katsoi, että avoinna on vielä hyvin tärkeitä kysymyksiä, jotka pitää ratkaista. UK tukee kunnianhimoista ratkaisua, jossa kaikilta vakavaan rikokseen syyllistyneiltä otetaan sormenjäljet. UK ei kuitenkaan vielä tässä kokouksessa ole valmis hyväksymään keskitettyä ratkaisua, koska niin moni tähän ratkaisuun vaikuttava asia on vielä kesken ja neuvottelematta. Tältä osin UK viittasi erityisesti tietoturvahuoliin siirrettäessä tietoa suojaamattomana keskusrekisteriin ja uskoi myös EP:n jakavan tähän liittyviä huolia. UK piti ennenaikaisena PJ:n ehdotusta, jonka mukaan neuvosto jo nyt antaisi

tukensa automaattiselle keskusrekisterijärjestelmälle, työtä on vielä jatkettava. Järjestelmä on monimutkainen, mutta se tuo todellista lisäarvoa.

PJ:n ehdotukseen ja keskitettyyn järjestelmään ilmoitti suhtautuvansa myönteisesti FR, AT, PT, IE, CY, EE, SK. Samalla moni kuitenkin korosti, että yksityiskohdista tulee vielä huolellisesti keskustella asiantuntijatasolla, erityisesti kun kyse on sormenjälkien keräämisen laajuudesta ja automatisoinnista (AT) tai tietosuojasäännöksistä (PT, FR). Erityisesti FR korosti sitä, että on ratkaisevan tärkeää sisällyttää sormenjäljet tiedonvaihtoon. IE totesi, että sormenjäljet tulisi kerätä myös EU-kansalaisilta ja että vaalien jälkeen sillä on valmius liittyä valmisteilla olevaan instrumenttiin (opt-in).

Myös DE totesi kannattavansa keskitettyä järjestelmään, mutta avoinna on vielä merkittäviä kysymyksiä, liittyen varsinkin tietosuojaan. Tulee esimerkiksi varmistua, että ei tule vääriä positiivisia osumia (”hit”), tässä voidaan tarvita manuaalista kontrollia.

CZ totesi voivansa hyväksyä keskusjärjestelmän jatkotyön pohjaksi, vaikka ei olekaan vielä valmis sulkemaan kokonaan pois muitakaan vaihtoehtoja eikä sillä ole lopullista kantaa keskitetystä järjestelmästä. Asiatuntijatasolla on etsittävä tehokas ja kustannuksiltaan mahdollisimman vähäinen malli.

FI/Ministeri Lindström korosti, että EU:ssa on jatkettava ja tehostettava terrorismin vastaista työtä, jotta Pariisin ja Brysselin kaltaiset tapahtumat eivät uusiutuisi. ECRIS- järjestelmän tehostaminen on yksi osa tätä työtä. FI totesi, että tietojenvaihto kolmansien maiden kansalaisten EU-maissa saamista rikostuomioista on nykyisin hidasta ja tehotonta ja sitä pitää tehostaa, jotta tietojenvaihto saataisiin samalle tasolle kuin se on EU:n kansalaisten osalta. Suomi ei kuitenkaan tässä vaiheessa voi sitoutua keskitettyyn järjestelmään eikä tätä koskevaan päätökseen, koska ratkaisuun liittyy useita merkittäviä, avoimia kysymyksiä, kuten kysymys sormenjälkitietojen käytöstä. Sormenjälkitietojen sekä myös alfanumeeristen tietojen siirtäminen keskitettyyn järjestelmään EU-tasolle on merkittävä kysymys - jo senkin takia, että hanketta koskeva sääntely joudutaan ainakin tietyiltä osin siirtämään asetukseen. Lisäksi keskitetty järjestelmä edellyttää entistä tarkempaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevaa sääntelyä. Näitä kaikkia seikkoja on Suomessa vielä arvioitava tarkemmin yhdessä parlamenttimme kanssa.

SE arvioi, että sormenjäljet ovat tärkeitä järjestelmälle, mutta korosti tietosuojasäännösten merkitystä. Sormenjälkien ottamisen kynnyksistä tulee kuitenkin vielä keskustella, mutta tämä tulee jättää kansallisten prosessilakien varaan. CY puolestaan katsoi, että ei ole riittävää jättää kansallisen lain varaan, milloin sormenjälkiä kerätään. Tulisi sisällyttää ainakin kaikki vakavat rikokset, joissa pitäisi kerätä sormenjäljet.

PJ totesi yhteenvetonaan, että neuvosto tukee keskitettyä järjestelmää, vaikka kuulikin, että joidenkin jäsenvaltioiden pitää vielä pohtia tätä tarkemmin kansallisella tasolla. Tuleva PJ-maa Slovakia ilmoitti toivovansa, että säädös saadaan hyväksyttyä SK puheenjohtajakaudella.

7. Muut asiat

= Puheenjohtajavaltio tiedottaa käsiteltävänä olevista säädösehdotuksista
Asiakirja kokousraportin liitteenä

PJ halusi mainita käsiteltävänä olevista hankkeista erityisesti oikeusapua koskevan direktiivin, jonka arvioi olevan mahdollista tulla valmiiksi vielä heidän kaudellaan.

Komissaari Jourova halusi muissa asioissa kertoa rikkomusmenettelyiden tilanteesta entisen ns. III-pilarin instrumenttien osalta. KOM korosti oikean implementoinnin merkittävyyttä. KOM on jo avannut 16 pilottihanketta, ja näissä on edetty hyvin jäsenvaltioiden kanssa, suurin osa jäsenvaltioista on jo suunnitellut muutoksia lainsäädäntöönsä pilottien perusteella. Joissakin tapauksissa komissio joutuu kuitenkin suunnittelemaan seuraavaa askelta rikkomusmenettelyssä. Lisäksi komissio harkitsee

uusien menettelyjen aloittamista, liittyen esimerkiksi sakkopuitepäätökseen. Komission uusi EAW-käsikirja valmistuu tämän vuoden aikana.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

8. A-kohtien luettelon hyväksyminen

9. Rikosoikeus verkkoympäristössä
= Periaatekeskustelu
= Ehdotus neuvoston päätelmiksi: hyväksyminen
(9579/16 JAI 497 COPEN 182 DROIPEN 100 CYBER 60 JAIEX 52 EJUSTICE 100+ COR 1)

PJ esitteli neuvoston päätelmät ja ministereille esitetyt kysymykset asiakirjan mukaisesti.

KOM kiitti keskustelunaiheesta ja kertoi perustavansa asiantuntijaryhmän uusien ehdotusten valmisteluun. Valmistelu tulee olemaan hyvin avointa ja läpinäkyvää ja se tulee valmistumaan realistisessa aikataulussa.

EU:n terrorisminvastaisen työn koordinaattori Kerkhove korosti asian kiireellisyyttä ja sitä, että tehokas ja nopea pääsy sähköisessä muodossa olevaan todistusaineistoon on keskeinen väline terrorismin torjunnassa.

Kymmenkunta jäsenvaltiota käytti asiasta puheenvuoron. Puheenvuoroissa korostettiin yhteistyötä operaattoreiden kanssa, eri tietoluokkien erottelua, suhteellisuusperiaatteen ja perusoikeuksien huomioimista, eurooppalaisen tutkintamääräyksen implementointia sekä Budapestin sopimuksen tehokkaampaa hyödyntämistä.

Neuvoston päätelmät hyväksyttiin.

10. Muut asiat

a) Vihapuhe verkossa
= Komission tiedotusasia

KOM kertoi internet-operaattoreiden kanssa valmistelluista yhteisistä käytännesäännöistä, joilla nykyistä tehokkaammin voidaan puuttua laittomaan vihapuheeseen Euroopan tasolla. Kun operaattori jatkossa saa perustellun poistopyynnön, se tarkastelee sitä omien sääntöjensä ohella suhteessa sen kansalliseen lakiin. Suuri osa pyynnöistä käsitellään 24 tunnin sisällä. Jatkossa ollaan säännöllisesti yhteydessä operaattoreiden kanssa tilanteen päivittämiseksi. Lisäksi käynnistetään 14.6. uusi korkean tason työryhmä.

DE ja IT kiittivät komissiota tehdystä työstä.

b) EU:n ja Yhdysvaltojen oikeus- ja sisäasioiden alan ministerikokous, Amsterdam, 1. ja 2. kesäkuuta 2016
= Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
(9920/16 JAIEX 56 RELEX 485 ASIM 87 JAI 537 VISA 194 FRONT 242 COTER 61 DATAPROTECT 61 COPEN 190 CRIMORG 55 EUROJUST 73 USA 35)

PJ kertoi hyvin onnistuneesta kokouksesta, jossa allekirjoitettiin EU US tietosuojasopimus. KOM muistutti aihepiiriin liittyen, että parhaillaan viimeistellään EU US Privacy Shield-päätöstä, joka lähiviikkoina käsitellään komission kollegiossa.

c) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
= Slovakian valtuuskunta esittelee
Asiakirja kokousraportin liitteenä

Tuleva pj-maa Slovakia kertoi PJ-kauden prioriteettien olevan terrorismin vastainen taistelu (ECRIS, terrorismidirektiivi, neuvottelut päätökseen), EU:n taloudellisten etujen suojaaminen (EPPO, unionipetosdirektiivi), sisämarkkinoiden ja perheoikeuden kehittäminen (digisopimukset, Bryssel IIa-asetus, tosin näille aikaa vain rajoitetusti) sekä EU-sääntelyn täytäntöönpano, E-justice ja tietoverkkorikollisuus.

***

Oikeusministereiden työlounaalla keskusteltiin PJ:n keskusteluasiakirjan (liite) pohjalta siitä, millaisia haasteita rikosten uhreille maksettavien korvausten maksamisessa on havaittu rajat ylittävissä tapauksissa. Tarkoituksena oli vaihtaa ajatuksia keinoista tehostaa ja laajentaa viranomaisten rajat ylittävää yhteistyötä.

Suomen edustajat
Oikeus- ja työministeri Jari Lindström, Pysyvä Edustaja Pilvi-Sisko Vierros-Villeneuve, kansliapäällikkö Asko Välimaa sekä muu virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat Lueteltu asiakohdittain.
Liitteet

Viite

Asiasanat	Euroopan syyttäjävirasto (EPPO), kuluttajansuoja, oikeus- ja sisäasiat, osa-neuvosto, perheoikeus, aineellinen rikosoikeus, rikoksen uhrit
Hoitaa	**OM, SM, TEM, UM**
Tiedoksi	EUE, OKM, STM, TPK, TULLI, VM, VNK